

Western Political Thinkers

2009 May

Arts Politics TYBA

University of Mumbai

shaalaa.com

- N.B. : (1) Attempt any **five** questions selecting atleast **two** from **each** section.
 (2) Answers to **Section I and II** should be written in the **same** answerbook.
 (2) All questions carry **equal** marks. (20 marks each)

Section I

1. Discuss Plato's contribution to political philosophy.
2. Comment on the following political ideas of Aristotle :-
 (a) Classification of Government (b) Causes of Revolution.
3. "A prince must know how to imitate a fox and a lion" - Discuss the statement with reference to political philosophy of Machiavelli.
4. Describe Hobbe's views on human nature and nature of contract.
5. Write notes on any **two** of the following :-
 (a) Plato's plan on education
 (b) Aristotle as a conservative thinker
 (c) Machiavelli on Religion
 (d) Locke's theory of Social Contract.

Section II

6. Discuss Rousseau's theory of social contract.
7. Comment on the right to resist in the theory of T. H. Green.
8. Critically evaluate J. S. Mill as the greatest champion of individual liberty.
9. "History moves through class struggle under economic processes." Discuss the statement with reference to Karl Marx on Dialectic Materialism.
10. Write notes on any **two** of the following :-
 (a) Features of Rousseau's General will
 (b) Hegel's views on ideal state
 (c) Karl Marx on surplus value
 (d) John Rawls as a political philosopher.

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

(जुना अभ्याक्रम)

- सूचना : (१) एकूण पाच प्रश्न सोडवा, प्रत्येक विभागातून किमान दोन प्रश्न सोडवा.
 (२) दोन्ही विभागांच्या उत्तरपत्रिका एकत्र बांधा.
 (३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. (प्रत्येकी २० गुण).

विभाग १

१. प्लेटोने राजकीय तत्त्वज्ञानाला केलेल्या योगदानाची चर्चा करा.
२. अॅरिस्टॉटलच्या खालील राजकीय विचारांची चर्चा करा :
 (अ) राज्याचे वर्गीकरण (ब) क्रांतीची कारणे.
३. "राजपुरूषाला सिंह आणि कोल्हा यांचे अनुकरण कसे करावे हे माहित असावे" हे विधान मॅकॅव्हेलीच्या राजकीय तत्त्वज्ञानाच्या संदर्भात स्पष्ट करा.
४. मनुष्य स्वभाव आणि कराराचे स्वरूप यावर हॉब्सच्या मतांची चर्चा करा.
५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा द्या :-
 (अ) प्लेटोची शिक्षणविषयक योजना
 (ब) अॅरिस्टॉटल एक परंपरावादी विचारवंत
 (क) मॅकॅव्हेलीचे धर्मविषयक विचार
 (ड) लॉकचा सामाजिक करार सिध्दांत.

विभाग २

६. रूसोच्या सामाजिक करार सिध्दान्तावर चर्चा करा.
७. टी. एच्. ग्रीन यांच्या सिध्दान्तातील प्रतिकाराचा हक्क यावर चर्चा करा.
८. जे. एस्. मिल हा व्यक्तिगत स्वातंत्र्याचा महान समर्थक होता. याचे टिकात्मक मूल्यमापन करा.
९. "इतिहास, आर्थिक प्रक्रियेच्या वर्ग संघर्षामधून फिरत राहतो." कार्ल मार्क्सच्या भौतिक द्वंद्ववादाच्या संदर्भात या भाष्याची चर्चा करा.
१०. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :-
 (अ) रूसोच्या सामूहिक इहेची वैशिष्ट्ये
 (ब) हेगेलची आदर्श राज्यविषयक मते
 (क) कार्ल मार्क्स - अतिरिक्त मूल्याचा सिध्दान्त
 (ड) जॉन रॉल्स - राजकीय विचारवंत.

- N.B. : (1) Attempt any **five** questions selecting atleast **two** from **each** section.
(2) Answers to **Section I and II** should be written in the **same** answerbook.
(3) **All** questions carry **equal** marks (20 marks each)

Section I

1. Examine Machiavelli's concept of 'Powerful State'.
2. Evaluate John Locke's views on limited government in context of 'Consent and Democracy'.
3. Explain the relationship between Rousseau's concept of General Will and Democracy.
4. Write on how Karl Marx applied Dialectical theory to explain communism.
5. Write short notes on any **two** of the following :-
  - (a) Hobbe's views on utility of powerful state
  - (b) Locke's concept of natural rights
  - (c) Dialectic and Hegel
  - (d) Revolution and Karl Marx.

Section II

6. Critically examine John Stuart Mill's views on Liberty.
7. Analyse B. G. Tilak's views on colonialism.
8. Discuss M. K. Gandhi's ideas on self government.
9. Examine B. R. Ambedkar's views on Social Transformation and its relevance in modern state.
10. Write notes on any **two** of the following :-
  - (a) Rawl's Theory of Justice
  - (b) Colonialism and M. K. Gandhi
  - (c) B. G. Tilak's ideas on self Government
  - (d) M. N. Roy on Social Transformation.

[TURN OVER Visit www.shaalaa.com for more question papers.

(मराठी रूपांतर)
(सुधारीत अभ्याक्रम)

- सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा, प्रत्येक विभागातील किमान दोन प्रश्न सोडवा.
(२) दोन्ही विभागांच्या उत्तरपत्रिका एकत्र बांधा.
(३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत (प्रत्येकी २० गुण).

विभाग १

१. मॅकियाव्हेलीच्या सत्ताधारी राज्याच्या संकल्पनेचे परीक्षण करा.
२. 'संमती आणि लोकशाही' यासंदर्भात जॉन लॉकच्या मर्यादीत शासनविषयक विचारांचे मूल्यांकन करा.
३. लोकशाही आणि रुसोची सामूहिक ईहा संकल्पना यातील संबंध स्पष्ट करा.
४. द्वंद्ववादी सिध्दान्त कार्ल मार्क्सने साम्यवाद स्पष्ट करण्यास कसा उपयोगात आणला ते लिहा.
५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :-
(अ) सर्वसत्ताधारी राज्याची उपयोगिता यावर हॉब्सचे विचार
(ब) लॉकची नैसर्गिक हक्काची संकल्पना
(क) द्वंद्ववाद आणि हेगेल
(ड) क्रांती आणि कार्ल मार्क्स.

विभाग २

६. जॉन स्टुअर्ट मिलच्या स्वातंत्र्यासंबंधीच्या विचारांचे टिकात्मक परीक्षण करा.
७. बाळ गंगाधर टिळकांचे 'वसाहतवाद' याविषयीच्या विचारांचे विश्लेषण करा.
८. 'स्वशासनाची' महात्मा गांधीची कल्पना यावर चर्चा करा.
९. डॉ. बी. आर. आंबेडकरांच्या सामाजिक परिवर्तनविषयक विचारांचे परीक्षण करा आणि त्याची आधुनिक राज्यात प्रसंगोचितता सांगा.
१०. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :-
(अ) रॉल्सचा न्यायाचा सिध्दान्त
(ब) वसाहतवाद आणि महात्मा गांधी
(क) स्वशासनावर लो. टिळकांचे विचार
(ड) सामाजिक परिवर्तनाची मानवेंद्र रॉय यांची कल्पना.